

## TIL BENS OG TIL BILS AV GNIST

Wildenvey har sagt et sted, at «skal jeg gå i hundene, så la da hundene være mynder!» — men bortsett fra når det gjelder artister, så har det vel liten betydning hvilke hunder man går i. Når for eksempel tidligere ivrige fotgjengere går like lukket i bilene, fetes ved rattet og snart mister lysten og trangen til å beveges henover jordoverflaten ved sine føtters gjerninger, er det en så beklagelig foreteelse at man for disse fortapte menneskebarns skyld føler sig forpliktet til å rope et alvorlig varsko. Om formen skulde bli noget spøkefull av og til, er meningen like alvorlig for det.

Det er et gammelt ord som sier at den som skal synden temme, må den først fornemme — og på dette felt har jeg så vidt fornemmet synden og forstått hvor lett det kan være å falle og komme blandt dem som biler den brede vei i fortapelsen. Og det til tross for at jeg meget tidlig var opmerksom på bilismens store farer. Men jeg har således en viss rett til å komme med endel betraktninger over emnet fordi jeg har gjennomløpet alle stadier fra svoren antibilist gjennom en kortvarig tilstand av landeveiskjører og til det — etter min opfatning meget *eleverte* — syn som jeg nu har på spørsmålet om bilen og bena som kommunikasjonsmiddel og fritidsbeskjeftigelse.

Det er nokså mange år siden den hendelsen jeg nu tenker på. Kjemiker'n og jeg svettet i vei opover Selbu og Tydalen på almindelig trampsykkel, og vi var

skjønt enige om at ethvert annet fremkomstmiddel på landeveien var en vederstyggelighet. For likesom å understreke vår egen energiske fortrefelighet hadde vi våre hårdstappede sekker på ryggen, det var ikke tilstrekkelig sportsmanlike og litt for behagelig å binde dem fast på bagasjebæreren. Så hufset da sekkene op og ned på våre ryggstykker, skrubbet en liten ryggvirvel skinnløs her og gjorde en muskelbunt stiv og øm der — alt sammen ting som bidrog til å styrke vår selvspekt i ikke liten grad. Vi var ikke karer som gikk av veien for strabadsene! Tvi! Og svetten silte. Da tutet det bak oss, et hovent grynt fra et riktig vemmelig bilhorn, og en glinsende vogn fullpakket av mennesker som tok livet irriterende med ro, suste forbi oss og la oss efter i en tykk sky av støv.

Vi følte dette som en fornærmelse mot oss og som en forulempelse av selve fjelldalens stille fred. Vi hoppet av syklene og tok en liten pust i bakken. Jeg flyttet meisen vekk fra et skinnløst punkt på ryggen og var i det hele tatt for øieblikket i en slik stemning at jeg meget vel kunde tenke mig å si ubehagelige ting. Men det var Kjemiker'n som fant uttrykk for situasjonen: Det skulde settes borm nederst i Tydalen for disse fordømte bilene! sa han. Dermed basta. Vi vedtok forslaget tostemmig, steg i sadlene — og videre opover bar det.

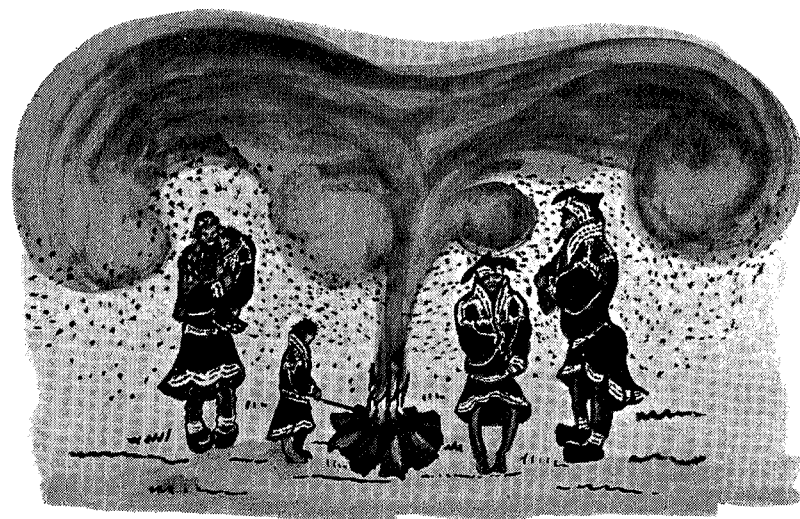
Siden den gangen har Nea sendt meget vann i havet, og mangen bil har rullet opover dalen. Skjebnen har også gjort at jeg er kommet til å sitte nokså meget i en bil — gudbedre det ingen slank mynde blandt bilindustriens produkter, men tilstrekkelig til å gå i hundene i, hvis man ikke i tide er opmerksom på hvor lett en bil kan kjøre vekk med legemlig energi og bringe dobbelthakene til å skyte frem med utrolig fart. Alle mennesker har en liten dovenmark i sig, og aldri får den bedre anledning til å utvikle sig enn hos mannen ved rattet. Det koster ingen anstrengelse å komme frem — bare et lite trykk med foten, motoren slurper i sig gass og bærer dig med sine stålsatte hestekrefter lekende og lett op de bratteste bakker, trekker villig som en fjording op hengbratte kneiker og dårlige veier bare den får hvad den trenger av olje og bensin. Og imens sitter mannen ved rattet og mestrer det hele mens musklene dovner.

Sett dig op her! sier fristeren en solblank søndag morgen og peker på vognen som står ferdig til å sluke kilometrene. Og det kan være fristende efter ukens slit å synke ned i bilsetet og hvile ut mens tankene faller til ro i problemet *vognen og veien*, de to ting som mannen ved rattet bør nøie sig med å tenke på. Men allikevel — når man kommer hjem efter å ha rullet 10—20—30 mil, så er det noget som mangler. Man har ikke denne velsignede følelsen av avspenhet og ro som når man har brukt bena til en tur i skogen eller på fjellet. Når ukens seks dager byr på stillesittende arbeide eller press på hjernevingene, er det en abso-

lutt nødvendighet å skaffe avveksling på hviledagen — og den beste hvile er ikke å være i ro, ikke å synke sammen i setet på en bil, men strekke på bena og bruke kroppen. Alle de som kjenner det som et virkelig *behov* å komme ut i marka, kan ikke bli tilfreds med å ombytte bena med bilen, for hvile og adspredelse er vekselbruk av kroppen.

Bør så alle biler ophugges og kastes på dungen? Neppe. Bilen er et fortreffelig kommunikasjonsmiddel, og som det kan den også gjøre fotturistene uvurderlige tjenester og legge nytt fjell under støvlene. Det er kombinasjonen til bils og til bens som er den ideelle. Bilen bringer en op til døren inn til fjellet på noen timer. Man får kanskje fri i rett tid lørdag, og er man da beslektet eller besvogret med en bil eller selv har et nogenlunde pålitelig motorkjøretøi, kan man velge nær sagt hvad man vil av fjell for sin weekend-tripp. Skal det være en tripp til Nedalen? Vel, stig op! Eller skal vi kanskje avlegge en snarvisitt i Trollheimen og besøke Jøldals- eller Gjevilvasshytta? All right, tanken er fylt — stig op!

Det er nettop ved å øke mulighetene for å komme til fjells at bilene fra en ivrig friluftsmanns synspunkt ikke er en fiende, men en god venn — den beste vi har. Det er ikke lenger så mange som kan bevilge sig ukelange ferier når fjell-lengselen begynner å krible i blodet. Tiden er kostbar, men fjellet vinker. Da står bilen der og tilbyr sin tjeneste, villig til å føre dig til dine lengsels mål så hurtig som din beskjedne fritid krever det — og tilbake til byen igjen punktlig når plikten kaller. Det vilde være mere romantisk å kunne snøre ranslen i ro og mak og ta vandringsstaven fatt hjemme, men tiden forlanger tempo. Og så får vi finne oss i det og gå til en radikal omskrivning av det kjente vers så det passer for oss: «Naar du vil paa Fjeldesti, maa du Bilen kjøre.....». *Gnist.*



## EN SOMMERTUR I FINNMARKEN

Efter fire døgn reise stod jeg igjen på landjorden, i Bossekopp i Finnmarken, innerst i Altafjorden. Bossekopp — ødslig og fattigslig — nærmest å sammenligne med en steinrøis med små huser i. Sauer og kuer på beite langs veikantene.

Trær møtte vi først innenfor Bossekopp. Der stod furuskogen tett med sterkt fargede blomster og gress i skogbunnen.

Jeg bilte innover sammen med distriktslægen dr. Palle Lie, som skulde på sykebesøk til Kautokeino. En ung medhjelper hadde han, for ingen visste hvad som kunde hende på turen. Veiene var meget vanskelige, næsten ufarbare på grunn av regnet, hadde vi fått melding om.

Midt i skogen passerte vi hertugen av Roxburghs eiendom — nogen små, maleriske hus. Hit op drar hertugen med sitt store følge hvert år for å fiske.

Eftersom vi kom høiere op, avløstes skogen av forkrøblede småbjørk. Vi passerte Finnmark Turistforenings første fjellhytte, Gar-